C:\Users\Plazma\Desktop\306\Dick_Philip_K-Elektricky_mravenec.pdb

PDB Name: Dick-Elektrický mravenec
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.2.2007
Modification Date: 28.2.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Phillip K. Dick - Elektrický mravenec
(The Electric Ant)

V šestnáct patnáct T.S.T. se Garson Poole probudil na nemocničním lůžku. Zjistil, že leží v nemocnici na třílůžkovém pokoji a uvědomil si ještě dvě věci: že už nemá pravou ruku a že necítí žádnou bolest.
Dali mi nějaká silná analgetika, říkal si v duchu. Nepřítomně zíral na zeď s oknem, z něhož se naskýtal výhled na centrum New Yorku. Šňůry aut a chodců se míhaly, zastavovaly a popojížděly. Kapoty se blýskaly v paprscích odpoledního slunce, Výhled plný lesku a třpytu se mu zamlouval. Ještě to neskončilo, pomyslel si. A já také ne.
Na stolku vedle postele ležel fon. Chvíli se rozmýšlel, ale potom ho zvedl a namačkal číslo. O vteřinu později už měl před sebou obličej Louise Dancemana, který zodpovídal za činnost Triplanu, pokud on, Garson Poole, nemohl.
„Díky Bohu, jsi naživu," zahlaholil Danceman, jakmile ho uviděl. V masité, široké a kulaté tváři rozryté jizvami po neštovicích, díky nimž připomínala spíš povrch Měsíce, ze zračila úleva, „Volal jsem všem."
„Přišel jsem o pravou ruku," skočil mu do řeči Poole.
„To bude dobrý. Udělají ti novou."
„Jak dlouho už jsem tady?" zamyslel se nad tím, kam asi zmizely sestry a lékaři; proč nepobíhají po pokoji, nemračí se na něj a nepeskují ho, že fonuje?
„Čtyři dny," odpověděl mu Danceman. „Ve fabrice všechno běží jako na drátkách. Po pravdě řečeno, dostali jsme zakázky na tři různé policejní systémy, všechny tady pro Terru. Dvě v Ohiu, jednu ve Wyomingu. Solidní zákazníci, třetinu zaplatili dopředu a zbytek jako obvykle zaplatí do tří let."
„Dostaň mě odsud," opáčil úsečně Poole.
„Nemůžu tě dostat ven, dokud nebudeš mít novou…"
„Nechám si jí udělat později." Zoufale toužil vrátit se zpátky do důvěrně známého prostředí; na obrazovce jeho mysli se zjevil groteskní obraz obchodního vznášedla; zavřel oči a ocitl se v kabině zdemolovaného stroje, který při pádu likvidoval všechno, co mu stálo v cestě. Padal a padal… Při té vzpomínce se zamračil. Dá se říct, že jsem měl kliku, ujistil sám se sebe v duchu.
„Je tam s tebou Sára Bentonová?" zeptal se Danceman.
„Ne." Samozřejmě že se jeho osobní sekretářka… i když šlo pouze o pracovní záležitosti… motá poblíž a opečovává ho jako malé dítě. Všechny matrony mají sklon člověka vychovávat pomyslel si. Všechny jsou nebezpečné; kdyby na mě upadla, tak je po mně. „Třeba tady ležím právě kvůli ní," zahlaholil. „Sára mi nejspíš odněkud spadla na vznášedlo."
„Ne, bylo to jinak. V dopravní špičce ti praskla osa směrovky a…"
„Pamatuju si to." Zaslechl vrznutí dveří pokoje a otočil se čelem k nim. Dovnitř právě vcházel doktor v bílém a dvě sestry v modrém. Mířili přímo k němu. „Zavolám ti za chvíli." Poole zavěsil. Zhluboka se nadechl. Doufal.
„Neměl byste se ještě namáhat," plísnil ho doktor s očima upřenýma na kartu s nemocničními záznamy. „Pan Garson Poole, majitel Triplan Electronics. Výrobce speciálních, nezaměnitelným neurálním vlněním naváděných střel, které dokáží vyhledat a zasáhnout cíl v okruhu jeden a půl tisíce kilometrů. Jste úspěšný muž, Pane Poole. Jenomže vy nejste člověk, pane Poole. Vy jste elektrický mravenec."
„Ježíši," vydechl překvapeně Poole.
„S ohledem na tuto skutečnost se už tady nemůžete dále léčit. Tušili jsme to samozřejmě od chvíle, kdy jsme prozkoumali zranění na vaší pravé ruce; všimli jsme si elektronických součástek, důkladně jsme vás zrentgenovali a výsledky snímkování potvrdily předběžnou hypotézu."
„Co," vysoukal ze sebe Poole, „co to znamená?" odpověď znal předem. Dokázal si termín elektrický mravenec dešifrovat sám.
Jedna ze sester mu odpověděla: „Organický robot."
„Chápu," zašeptal Poole. Na celém těle mu vyrazil studený pot.
„Vy jste to nevěděl," konstatoval doktor zjevný fakt.
„Ne." Poole zavrtěl hlavou.
„Elektrické mravence tady máme skoro každý týden. Buď je přivezou po bouračce, jako vás, nebo přijdou sami… protože stejně jako vy nevědí, že sice vypadají jako lidé a chovají se jako lidé, ale nejsou lidé. Nikdo jim to neřekl. A pokud se týče vaší ruky…" Odmlčel se.
„Zapomeňte na ni," divoce vykřikl Poole.

„Uklidněte se.“ Doktor se k němu sklonil a přísně se mu zadíval do očí. „Necháme vás přepravit do servisu, kde se provádějí opravy, nebo vyrábějí protézy, chcete-li. Novou ruku vám udělají za rozumnou cenu, což je příjemné pro vás, pokud jste vlastním pánem, nebo pro vaše majitele, pokud nějací existují. Každopádně se budete moci vrátit zpátky za ředitelský stůl Triplanu a pracovat jako předtím.“
„Až na to, že to o sobě budu vědět. Až na mě,“ ohradil se Poole. Přemýšlel o tom, jestli to Danceman, Sára nebo někdo jiný z podniku ví. Koupili si ho? Naprojektovali ho? Loutka. Jsem loutka, pomyslel si. Nikdy jsem nebyl víc než loutka. Nikdy jsem vlastně společnost neřídil; to byla jen moje utkvělá představa, kterou mi implantovali do mozku stejně jako… iluzi života, iluzi, že jsem člověk a žiju.
„Rád bych vás požádal,“ pokračoval doktor úředním tónem, „abyste před odjezdem do servisu vyrovnal v recepci účet za ošetření.“
Poole si nedokázal odpustit jedovatou poznámku. „Za co účet, když tady elektrické mravence neopravujete?“
„Za ošetření,“ odsekla mu sestra, „které jsme vám poskytli dřív, než jsme to zjistili.“
„Účet,“ vyštěkl Poole a z jeho hlasu zaznívalo bezmocný vztek, „pošlete na firmu.“ S vypětím všech sil se namáhavě posadil; hlava se mu točila, a proto musel spustit nohy na podlahu. „Už se nemůžu dočkat, až odsud vypadnu,“ prohlásil, zatímco vstával. „A děkuji vám za váš lidský přístup.“
„My děkujeme vám, pane Poole,“ usmál se na něho doktor. „Nejspíš jsem měl říct jenom Poole a oslovení pane vynechat.“
V servisním oddělení mu dali novou ruku.
Fascinovala ho. Dřív, než dovolil mechanikovi, aby mu ji namontoval, dlouho a důkladně si ji prohlížel. Na první pohled vypadala jako skutečná… a povrch také skutečný byl. Opravdová kůže na opravdovém mase, cévy, žíly i kapiláry naplněné skutečnou krví. Po tím vším se však ukrývala změť drátů, elektronických obvodů a dalších nejrůznějších třpytivých miniaturních součástek. V zápěstí při podrobném prozkoumání objevil maličké ocelové propustě, motorky, vícestupňové převody a ventily. Důmyslné a velice malé zařízení. A nová ruka ho navíc stála jen čtyřicet babek. Týdenní plat, který si vytáhl z firemní pokladny.
„Je na to záruka?“ zeptal se mechaniků, kteří mu právě připevňovali „kost“ nové ruky k rameni.
„Devadesát dnů na práci a součástky,“ sdělil mu jeden z opravářů. „Reklamace je nepřípustná v případě, že byl výrobek používán v rozporu s návodem nebo jinak úmyslně poškozen.“
„To zní opravdu vážně…“
Mechanik, člověk… ostatně v servisu pracovali pouze lidé… se ho s účastí v hlase zeptal: „Hrál jste si na člověka?“
„Neúmyslně,“ opáčil Poole.
„A teď to děláte záměrně?“
„Přesně tak.“
„Víte, proč vás to nikdy ani nenapadlo? Určitých věcí jste si přece musel všimnout… cvakání, vrčení odněkud zevnitř, z vašeho těla, a tak. Nevšímal jste si toho, protože vás tak naprogramovali. Teď se zase dost zapotíte, abyste zjistit, proč vás zkonstruovali a kdo vás řídí.“
„Otrok,“ poznamenal Poole, „jsem mechanický otrok.“
„Žijete si dobře.“
„Měl jsem se dobře,“ souhlasil Poole, „ale tvrdě jsem pracoval.“
Zaplatil mechanikům dohodnutých čtyřicet babek, zahýbal prsty, procvičil je a vyzkoušel. Snažil se uchopit nejrůznější drobné předměty, aby se přesvědčil, že je všechno v pořádku, a teprve potom odešel. O deset minut později už seděl na palubě veřejného vznášedla a vracel se domů. Měl za sebou dlouhý den.
Jakmile dorazil do svého jednopokojového bytu, nalil si skleničku Jacka Danielse — Purple Label, šedesát let starý bourbon. Vychutnával si ho, pomalu upíjel a zíral skrz jediné okno na budovu na protější straně ulice. Mám jít do kanceláře? ptal se sám sebe. Proč bych měl? Proč bych neměl? Měl bych se rozhodnout. Taková věc jednoho dokáže rozhodit. Monstrum. Jsem jen monstrum. Neživá věc napodobující živé. Ale… cítil se živý. Teď… už se cítil jinak. Přemýšlel jinak o sobě i o ostatních. Zvlášť o Dancemanovi a Sáře. O všech v Triplanu.
Asi se zabiju, říkal si v duchu. Nejspíš mě ale naprogramovali tak, abych něco takového neudělal; bylo by to mrhání prostředky, a to by můj majitel nikdy nedovolil. To by se mu nelíbilo.
Naprogramovaný. Někde uvnitř, pomyslel si, mám tištěný obvod, který mi brání myslet na nepřístojné věci a dělat hlouposti. A nutí mě plnit příkazy. Nejsem volný. Nikdy jsem nebyl, ale teď to alespoň vím. A to je rozdíl.
Zatemnil okno a rozsvítil stropní světlo. Pečlivě poskládal oblečení, které ze sebe svlékl. Kus po kuse. Pozorně sledoval mechaniky v servisu při práci, když mu připevňovali novou ruku. Teď už měl jasnou představu o tom, jak je jeho tělo zkonstruováno. Dva hlavní panely, každý v jednom stehně; mechanici je museli vyjmout, aby mohli zkontrolovat obvody. Pokud jsem tedy naprogramovaný, usoudil, matice je nejspíš právě tam.
V bludišti obvodů se však nevyznal. Potřebuju pomoc, blesklo mu hlavou. Takže, kdo… jaké má číslo počítač třídy BBB, který využíváme v práci?
Zvedl fon, vytočil číslo a připojil se k počítači v Bois v Idahu.
„Za použití tohoto počítače účtujeme základní sazbu pět babek za minutu,“ sdělil mu mechanický hlas na druhé straně linky. „Přidržte, prosím, svoji kreditní kartu magnetickým proužkem směrem k displeji.“
Udělal to.
„Jakmile se ozve zvukové znamení, budete připojen k počítači,“ oznamoval mu hlas. „Prosím, zadejte dotaz co nejrychleji. Pamatujte na to, že odpověď dostanete během několika mikrosekund, zatímco budete klást…“ Vypnul zvuk. Vzápětí ho ovšem zase rychle zapnul, protože se na obrazovce rozsvítil indikátor zapnutého zvukového vstupu. V tu chvíli se počítač změnil v jedno velké ucho, které mu naslouchalo… stejně jako dalším přibližně padesáti tisícům

tazatelům z celé Terry.
„Proveď vizuální scan mého těla," nařídil počítači. „Sděl mi, kde najdu programovací mechanismus, který ovládá mé myšlení a jednání." Čekal. Na displeji fonu se objevilo mnohonásobně zvětšené oko, které zíralo přímo na něj. Natáčel se ze všech stran. Dobrovolně se obnažoval ve svém jednopokojovém bytě.
Počítač odpověděl: „Sejměte prsní panel. Zatlačte na hrudní kost a uvolněte panel."
Udělal to. Obnažil vnitřek hrudníku. Točila se mu hlava, když plát opatrně pokládal na podlahu.
„Mohu lokalizovat řídící moduly," pokračoval počítač, „ale nejsem schopen určit, který…" Odmlčel se a oko na displeji telefonu začalo těkat ze strany na stranu. „Lokalizoval jsem děrnou pásku nad srdečním mechanismem. Vidíte ji?"
Poole si málem vykroutil hlavu, ale viděl ji. „Musím končit," sdělil mu počítač. „Jakmile vyhodnotím všechny dostupné informace, zkontaktuji vás a sdělím vám odpověď. Hezký den." Displej zčernal.
Přetrhnu tu pásku, napadlo Poola. Je tenká a úzká… ne větší než dvě špulky nití… snímací čočka upevněná mezi odvíjející se a navíjející cívkou. Nepozoroval žádný pohyb. Cívky se zdály nehýbat. Uvědomil si, že jsou nejspíš naprogramované tak, aby se při poškození těla zastavily. Aby vyřadily z činnosti mozkový procesor. Dělají to celý můj život.
Sáhl si do hrudi a dotkl se navíjecí cívky. Stačí, abych ji vytrhl, a je po všem, napadlo ho.
Displej se znovu rozsvítil. „Kreditní karta číslo 3-BNX-882-HQR446-T," ozvalo se, „Tady BBB-307DR. Obnovuji spojení po šestnácti vteřinách. Je 4. listopadu 1992. Děrná páska nad vaším srdečním mechanismem není řídicí obvod, ale filtr reality. Všechny smyslové vjevy zaznamenané vaším centrálním nervovým systémem pocházejí z této jednotky a neodborná manipulace s ní by mohla mít tragické, ne-li fatální následky." Po kratičké odmlce umělý hlas dodal: „Podle dostupných informací nejste vybaven programovým obvodem. Dotaz zodpovězen. Hezký den." Displej opět zhasl.
Poole stojící nahý před displejem se znovu, tentokrát velice opatrně, dotkl cívky. Myšlenky mu divoce vířily hlavou.
Vidím. Nebo si jenom myslím, že vidím? Tohle…
Jestliže přetrhnu pásku, uvědomil si, můj svět zmizí. Realita bude dál existovat pro ostatní, ale pro mě ne. Moje realita, můj vesmír… všechno vnímám skrze tuhle pásku. Jak se páska pomalu odvíjí, scaner snímá smyslové vjemy, které přebírá centrální nervová soustava.
Páska se líně odvíjí už celé roky.
Sebral šaty, oblékl se a usadil se do velkého ušáku… luxusní kus nábytku původně stál v jeho ředitelské kanceláři v Triplanu. Zapálil si cigaretu. Ruka se mu třásla, když zapalovač odkládal. Opřel se a vyfoukl před sebe obláček šedého dýmu.
Musím na to jít pomalu, nařizoval si. O co se to vlastně snažím? Obejít program? Počítač nedokázal lokalizovat žádný programový čip. Chci si zahrávat se smyslovou páskou? Pokud ano, tak proč?
Protože, odpověděl si, když se mi podaří dostat ji pod kontrolu, budu mít kontrolu nad realitou. Tedy alespoň pokud se mě týká. Subjektivní realita… žádná jiná neexistuje. Objektivní realita je výmysl založený na hypotetické univerzálnosti množství subjektivních realit.
Celý svůj vesmír mám v rukou. Kdybych jen tak přišel na to, jak ta zatracená věc funguje. Původně jsem chtěl pátrat po programovém obvodu, lokalizovat ho, abych získal sám nad sebou kontrolu. Jenomže tohle…
Tímhle nejen, že získá kontrolu sám nad sebou, ale úplně had vším.
Ale to mne postav mimo všechny lidské bytosti, které kdy žily, pomyslel si zachmuřeně.
Vstal, došel k fonu a namačkal číslo své kanceláře. Jakmile se Dancemanova tvář objevila na displeji, úsečně mu oznámil: „Pošli mi do bytu kompletní sadu mikronářadí a zvětšující obrazovku. Mám tu nějaké obvody, na které se chci podívat." Zavěsil, protože nechtěl nic vysvětlovat.
O půl hodiny později se ozvalo zaklepání. Jakmile otevřel dveře, ocitl se tváří v tvář jednomu z techniků firmy, který nesl všechny myslitelné nástroje. „Neřekl jste, co přesně chcete," vstoupil. „Pan Danceman mi proto nařídil, abych vám pro jistotu přinesl všechno."
„Máte zvětšovací soupravu?"
„V autě. Na střeše."
Možná, blesklo Poolovi hlavou, chci jenom zemřít. Zapálil si cigaretu, stál, pokuřoval a čekal, až technik do místnosti dovleče zvětšovací skla, energetický zdroj a ovládací panel. Hodlám spáchat sebevraždu. Pokrčil rameny.
„Jste v pořádku, pane Poole?" technik vstal. Byl rád, že se zbavil těžkého nákladu; „Musíte být ještě celý rozklepaný po té nehodě."
„Jistě," opáčil Poole šeptem. Potom už jenom mlčky čekal, až technik odejde.
Několikanásobně zvětšená, získala plastová páska nové kontury: široký pruh se stovkami tisíc dírek po celé ploše.
Přesně tak jsem si ji představoval. Žádné záznamy na železité vrstvě, ale obyčejné dírky.
Při takovém zvětšení bylo zřejmé, že se páska přece jenom posunuje. Pomalu, velice pomalu se stejnoměrně odvíjela pod snímačem.
Vypadá to, pomyslel si, že dírky jsou vstupy. Stejné jako hra na klavír: černé a bílé klávesy. Černá znamená ne, bílá ano.
Jak by se to jenom dalo ověřit? Jak to vyzkoušet?
Zjevně tak, že zaplní několik dírek,
Zvažoval, kolik pásky ještě zbývá na cívce, ze které se odvíjela. Počítal… šlo mu to ztěžka… soustředil se na rychlost otáčení. Konečně dospěl k výsledku. Pokud pozmění záznam těsně před snímačem, zbývá mu tak pět až sedm hodin času, než se začne něco dít. Dopad na jeho smyslové vnímání to začne mít až za několik hodin.
Mikroštětečkem nanesl na dlouhý, relativně hodně velký kus pásky, neprůhledný lak… který objevil v kufříku s dodanými nástroji. Tak zhruba na půlhodiny nebudu vnímat vůbec nic. Zaplnil přinejmenším tisíc dírek.
Rád bych věděl, co se bude dít, pokud se vůbec něco stane. Jak se změní mé vnímání okolí za šest hodin?

O pět a půl hodiny později seděl v Krackteru, vyhlášeném baru na Manhattanu a popíjel s Dancemanem.
„Nevypadáš dobře," prohlásil Danceman.
„Není mi dobře," odpověděl Poole. Dopil skotskou s ledem a objednal si další.
„Po té nehodě?"
„I tak se to dá říct."
„Je to kvůli… tomu, co jsi o sobě zjistil?" zeptal se váhavě Danceman.
Poole zvedl hlavu a v příšeří baru se mu podíval do očí. „Takže to víš."
„Ano," odpověděl Danceman. „Vím, že bych tě měl oslovovat Poole, a ne pane Poole. Mně se víc líbí to druhé a nehodlám na tom nic měnit."
„Jak dlouho to víš?" pokračoval ve vyptávání Poole.
„Od chvíle, kdy jsi převzal firmu. Řekli mi, že si skuteční majitelé Triplanu ze souhvězdí Prox, přejí, aby Triplan řídil elektrický mravenec, jehož mohou kontrolovat. Požadovali výkonného, schopného…"
„Skuteční majitelé?" Slyšel to úplně poprvé. „Máme dva tisíce akcionářů. Ze všech koutů."
„Marvis Beyová a její manžel Ernan, na Prox 4, vlastní jedenapadesát procent akcií. Patřil jim kontrolní balík už od začátku."
„Proč jsem to nevěděl?"
„Nařídili mi, abych ti to neříkal. Měl sis myslet, že sám určuješ celou strategii firmy. S mou pomocí. Ve skutečnosti jsem tě ovšem krmil tím, čím Beyovi mě."
„Jsem loutka." konstatoval Poole.
„I tak se to dá říct," přikývl Danceman. „Ale pro mě vždycky budeš pan Poole."
Kus zadní stěny zmizel. Spolu s ním i několik lidí u vedlejších stolků. A…
Za velkou prosklenou stěnou baru náhle zmizely i obrysy mrakodrapů New Yorku.
Dancemanovi neunikl jeho výraz. „Co se děje?"
„Rozhlédni se kolem. Změnilo se tu něco?" zeptal se Poole chraplavě.
Danceman se hodnou chvíli rozhlížel kolem sebe. „Ne. A co jako?"
„Vidíš mrakodrapy?"
„Samozřejmě. Rozmazaně, ale vidím světla…"
„Už vím," odtušil Poole. Měl pravdu. S každou zalepenou dírkou zmizela z jeho světa jedna věc. Vstal a řekl: „Uvidíme se později, Dancemane. Musím se vrátit do bytu. Ceká na mě ještě nějaká práce. Dobrou." Vyšel na ulici a pátral po nějakém taxíku.
Nikde nic.
Tak i taxíky, pomyslel si. Zajímalo by mě, co ještě jsem zaslepil. Květiny? Prostitutky? Kriminály?
Na parkovišti před barem parkovalo Dancemanovo vznášedlo. Vezmu si ho, rozhodl se. V Dancemanově světě taxíky existovat nepřestaly. Nějaký si chytí. Vždyť je to tak jako tak firemní auto a já mám rezervní klíče.
Odlepil se od země a zamířil k domovu.
Střed New Yorku se ještě nevrátil. Budovy, auta, ulice, chodci, reklamní tabule… napravo i nalevo, ale uprostřed nic.
Copak mohu letět do prázdna? ptal se sám sebe. Zmizím taky.
Nebo ne? Letěl vstříc nicotě.
Kroužil kolem skoro patnáct minut a kouřil jednu cigaretu za druhou… až se kolem něj New York opět neslyšně zhmotnil. Mohl dokončit let. Zamáčkl cigaretu (Takové plýtvání! Vždyť je to vzácnost!) a vyrazil směrem k bytu.
Když pásku přelepím úzkým proužkem, uvažoval, když odemykal byt, mohl bych…
Náhle měl v hlavě prázdno. V křesle v jeho obývacím pokoji kdosi seděl a sledoval v televizi kapitána Kirka. „Sáro!" zavolal podrážděně.
Vstala těžkopádně, ale s jistou grácií. „Nebyl jsi v nemocnici, tak jsem šla za tebou sem. Ještě pořád mám klíč, který jsi mi dal po té hrozné hádce v březnu. Ježíši… vypadáš zničeně." Přistoupila k němu a nervózně po něm pokukovala. „To tě to tolik bolí?"
„Tím to není." Sundal si kabát, kravatu, košili a poté i prsní panel. Při navlékání speciálních rukavic pro manipulaci s mikronástroji si klekl. Na chvíli přestal a vzhlédl nahoru k ní. „Přišel jsem na to, že jsem elektrický mravenec. Z jistého úhlu pohledu se mi tím otevírají značné možnosti, jejichž rozsah se právě snažím zjistit." Pohnul prsty. Na konci levého nástavce se objevil mikrošroubovák. Vzápětí byl vidět na obrazovce. „Můžeš se dívat," oznámil jí, „když po tom tak toužíš."
Rozplakala se.
„Co je s tebou?" vyštěkl na ni nedůtklivě, aniž by se na ni podíval.
„Já… je to hrozné. Byl jsi pro nás všechny v Triplanu tak skvělý šéf. Vážili jsme si tě. A teď se všechno změnilo."
Plastová páska měla na obou okrajích neproděravělý tenký lem. Odřízl z jednoho kraje tenounký pružek pásky, chvíli se soustředil a potom ji asi ve vzdálenosti čtyř hodin od snímací hlavy, přeřízl celou. Natočil vyříznutý kousek do vertikální polohy a mikropájkou ho připevnil k oběma volným koncům pásky. Potom už ho stačilo jen mírným pootočením odvíjecí cívky pásky opět napnout. Vlastně do vnímání reality vsunul dvacet zcela prázdných minut.
Pokud se ve svých výpočtech nemýlil, mělo by to nastat pár minut po půlnoci.
„Opravuješ se?" pípla Sára bázlivě.
„Osvobozuji se!" odbyl ji Poole. Hlavou se mu honily další myšlenky a nápady, co udělá dál. Nejprve si však musel potvrdit svoji teorii. Ucpáním otvorů omezil smyslové vnímání, ale prázdné místo…
„Vypadáš hrozně," upozornila ho Sára. Začala se chystat k odchodu. Vzala si kabelku, kabát a srolovanou fólii s audio-video časopisem. „Půjdu. Všimla jsem si, jak ses tvářil, když jsi mě tady našel."

„Zůstaň," požádal ji. „Budeme se spolu dívat na kapitána Kirka." Oblékl si košili. „Pamatuješ, jak ještě před několika lety… to snad není ani pravda… televize vysílala ha dvaadvaceti kanálech? Myslím ještě před tím, než vláda zakázala nezávislé vysílání."
Přikývla.
„Jak by to asi vypadalo," poznamenal zamyšleně, kdyby na téhle televizi najednou a přes sebe běžely všechny programy? Myslíš, že bychom vůbec něco viděli?"
„Podle mě ne."
„Třeba bychom se to časem naučili. Naučili bychom se vnímat jen to, co chceme; rozlišovat, co chceme a nevnímat, co nechceme. Jen si představ ty možnosti. Kdyby mozek dokázal vyhodnotit dvacet obrazů najednou, tak kolik informací by v té době dokázal vstřebat. Zajímalo by mě, jestli mozek, lidský mozek…" Odmlčel se „Lidský mozek by to nezvládl," pokračoval po chvíli, „ale pseudoorganický by mohl."
„Takový máš ty?"
„Ano."
Dívali se na kapitána Kirka a potom si šli lehnout. Poole se podložil polštáři, seděl v posteli, kouřil a přemýšlel. Sára se vedle něj neklidně vrtěla a nešlo jí do hlavy, proč ještě nezhasí.
Jedenáct padesát. Může k tomu dojít kdykoliv.
„Sáro," řekl. „Potřebuji tvou pomoc. Za několik málo minut se se mnou bude dít něco velice divného. Nebude to trvat dlouho. Rád bych, abys mě celou dobu pozorně pozorovala a všímala si, jestli…" zašermoval rukou ve vzduchu, „jsem se nějak nezměnil. Kdyby to vypadalo, že jsem usnul, nebo kdybych začal plácat nesmysly, nebo…" Už měl na jazyku kdybych zmizel, ale na poslední chvíli si to rozmyslel. „Nerad bych ti ublížil. Možná by bylo lepší, kdyby ses připravila na všechno. Máš pistoli?".
„V kabelce." Už se úplně probrala. Posadila se a vyděšeně na něho zírala. V umělém světle získala její mohutná ramena barvu vydělané kůže a hra stínů na nich vykouzlila pihy.
Podal jí pistoli.
Místnost náhle ztuhla. Barvy se začaly vytrácet. Předměty se rozplývaly, až nakonec připomínaly jen obláčky kouře. Pokoj zaplavovala temnota a kouřové obrysy věcí slábly a slábly.
Poole si uvědomil, že právě odeznívají poslední smyslové stimuly. Přivřel oči a snažil se zaostřit pohled. Rozeznal Sáru Bentonovou, která seděla na posteli před ním: dvourozměrná postava toporně vzpřímená jako loutka začínala postupně blednout a rozplývat se. Tu a tam se vznášely obláčky dematerializované hmoty a stále měnily tvar; jednotlivé částečky se shlukovaly, rozpadaly a zase znovu shlukovaly. A nakonec zmizelo i světlo a energie. Stěny pokoje se nad ním zavřely a místnost se zhroutila do sebe. Realita zmizela. V tu chvíli všechno kolem zalila neproniknutelná, bezedná temnota, která neměla nic společného s obyčejnou noční tmou. Byla tuhá, neprostupná a nehybná. Navíc vůbec nic neslyšel.
Snažil se něco nahmatat. Marně. Vnímání vlastního těla zmizelo spolu s celým vesmírem. Neměl ruce, ale i kdyby je měl, nebylo čeho by se jimi dotkl.
Zatím mi to vychází, pomyslel si, zatím jsem se ještě nespletl. Správně jsem odhadl, jak ta zatracená věc funguje.
Neexistující ústa mumlala neslyšnou poznámku.
Přejde to za deset minut? ptal se sám sebe. Měl jsem pravdu i v tomhle? Cekal… intuitivně věděl, že odhad času se vytratil společně s ostatními smysly. Nemůžu dělat nic jiného, než čekat, uvědomil si. A doufat, že to nebude trvat dlouho.
Abych to nějak přečkal, musím se něčím zabavit, pomyslel si. Encyklopedie. Pokusím se přijít na co nejvíc věcí, které začínají na „a". Zamyslel se. Automobil, atmosféra, Atlantik, acylpyrin, aspik… další a další slova. Jeho strachem zmučený mozek chrlil nová a nová slova.
Z ničeho nic se objevilo světlo.
Ležel na gauči v obýváku, který jediným oknem zaplavovalo tlumené sluneční světlo. Skláněli se nad ním dva muži s rukama plnýma nejrůznějších nástrojů. Opraváři. Dělají na mně.
„Je při vědomí," poznamenal jeden z nich. Narovnal se a poodstoupil dozadu. Na jeho místo postoupila Sára Bentonová, která se celá chvěla strachem.
„Díky Bohu!" vlhce dýchala na Poolovo ucho vyhrkla.
Poole zaregistroval vlhký závan vzduchu na uchu. „Měla jsem takový strach! Nakonec jsem panu Dancemanovi řekla o…"
„Co se stalo?" přerušil ji Poole hrubě. „Začni od začátku a pro boží smilování mluv pomalu, abych měl čas to všechno vstřebat."
Sára si uhladila šaty, poškrábala se na nose, a potom teprve nervózně spustila. „Nehýbal ses. Prostě jsi jenom ležel, jako kdybys byl mrtvý. Čekala jsem do půl třetí, ale pořád jsi nereagoval. Rozhodla jsem se najít pana Dancemana, bohužel jsem ho musela vzbudit, aby zavolal pohotovost… tedy opravářskou pohotovost. Tihle dva muži přišli asi ve čtyři čtyřicet pět a od té doby na tobě dělali. Teď je šest patnáct. Je mi hrozná zima a chci si jít lehnout. Dneska nemůžu jít do práce, vážně bych to nezvládla." Otočila se k němu zády a začala natahovat. Ten zvuk ho rozčiloval.
Jeden z mechaniků v uniformě pronesl: „Hrál jste si se smyslovou páskou."
„Ano," přiznal Poole. Proč by zapíral? Museli objevit ten pevný proužek. „Neměl jsem být bez sebe tak dlouho," hájil se. „Vložil jsem tam tak deset minut."
„Ten proužek zablokoval posuv pásky," vysvětloval mu mechanik. „Přestala se navíjet. Vložený kousek se zasekl ve snímači a ten automaticky vypnul systém, aby se páska nepřetrhla. Proč jste si s tím vlastně hrál? Copak vám nedošlo, co všechno se mohlo stát?"

„Nejsem si jistý.“
„Prostě jste dostal dobrý nápad.“
„Přesně tak,“ odsekl mu Poole kousavě.
„Ten nápad,“ pokračoval mechanik, „vás bude stát devadesát pět babek. Můžeme se dohodnout i na splátkách, pokud budete chtít.“
„Fajn.“ Poole se malátně posadil, promnul si oči a ušklíbl se. Hlava mu třeštila a žaludek se mu kroutil hlady.
„Příště,“ přátelsky ho nabádal první mechanik, „až zase dostanete dobrý nápad, tak spoje sváry pořádně zarovnejte, aby se to nezaseklo. Copak vás nenapadlo, že musíte mít bezpečnostní pojistku? Že se to dřív zastaví, než aby…“
„Co by se stalo,“ přerušil ho Poole, mluvil tiše a pečlivě volil slova, „kdyby snímač neměl co snímat? Kdyby, řekněme, došla páska. Paprsek vysílaný fotobuňkou by prostě na nic nenarazil.“
Mechanici se podívali jeden na druhého. „Všechny nervové obvody by se zatavily a zkratovaly.“
„Což by znamenalo?“ vyzvídal dál Poole.
„Vyřazení mechanismu z provozu.“
„Viděl jsem ty okruhy,“ namítl Poole. „Není tam dostatečné napětí. Kov se netaví při tak nízkém napětí, dokonce ani v případě, že dojde k přímému kontaktu. Mluvíme tady o miliontině wattu a césiovém drátku dlouhém asi šestnáctinu palce. Předpokládejme, že existuje asi miliarda kombinací dírek na pásce. Ve výsledku se to každopádně nenačítá; množství proudu je závislé na vlastnostech zdroje daného modulu, a ten není zrovna silný. Ani když se otevřou všechny propustě.“
„Proč bychom vám lhali?“ ohradil se jeden z mechaniků nakvašený.
„A proč ne?“ odtušil Poole. „Mám možnost zažít všechno na světě. V jediném okamžiku. Poznat vesmír v celé jeho velikosti, být v jediném okamžiku v kontaktu se všemi realitami. Něco takového člověk nedokáže. Můj mozek dokáže vnímat nadčasovou symfonii… všechny tóny, všechny nástroje zazní najednou. A všechny symfonie zazní v jediném okamžiku. Chápete?“
„Spálí vám to obvody,“ prohlásili oba mechanici současně.
„Tak to si nemyslím,“ namítl Poole.
„Nedal byste si šálek kávy, pane Poole?“ vložila se do nepříjemné výměny názorů Sára.
„Dal,“ odpověděl jí, spustil nohy na zem, prokřehlá chodidla se dotkla podlahy. Otřásl se. Vstal. Bolelo ho celé tělo. Celou noc jsem musel ležet na gauči, uvědomil si. Když se to vezme kolem a kolem, tak se mnou také mohli zacházet líp.
U stolu v kuchyňském koutě Garson Poole pil kávu. Naproti němu seděla Sára. Mechanici už byli dávno pryč.
„Už na sobě nebudeš dělat žádné další pokusy, že ne?“ zeptala se s očekáváním v hlase.
„Rád bych kontroloval čas. Obrátil ho,“ odbyl ji podrážděně. Vyříznu kousek pásky, napadlo ho, a vlepím ho na místo vzhůru nohama. Obrátím příčinu a důsledek. Potom budu couvat ze schodů dolů, zpátky ke dveřím, otevřu zamčené dveře, pozpátku dojdu ke dřezu, z něhož vylovím hromadu špinavého nádobí. Dojdu ke stolu, rozestavím talíře a naplním je jídlem ze žaludku… potom všechno uklidím do ledničky. Další den vyndám potraviny z ledničky, naskládám je do tašek, odnesu zpátky do supermarketu a nastrkám zpátky do regálů. Nakonec mi za to u pokladny zaplatí. Moje jídlo naloží spolu s dalšími potravinami do velkých platových přepravek a odvezou z města na hydroponické plantáže v Atlantiku, kde se z něho opět stanou stromy, rostliny a plody, nebo těla mrtvých zvířat, a nebo zmizí hluboko v zemi. Ale co tím dokážu? Jen videopásek běžící pozpátku… Nebudu vědět o nic víc, než vím teď, což je málo.
Chci, uvědomil si, poznat konečnou, neposkvrněnou realitu, alespoň na jedinou mikrosekundu. Co bude potom, na tom už nezáleží, protože budu vědět všechno; už nebude co dalšího pochopit nebo poznat.
Mohl bych zkusit ještě další věc, řekl si. Ještě před tím, než přeříznu pásku. Vyříznu do ní další otvory a uvidím, co se bude dít. Bude to nesporně zajímavé, protože nemám tušení, co ty otvory, které udělám navíc, způsobí.
Vzal do ruky jeden z nástrojů ze sady a špičkou namátkou udělal do pásky několik dalších děr tak blízko snímače, jak jen bylo možné… už nechtěl čekat.
„Zajímalo by mě, jestli to taky uvidíš,“ poznamenal směrem k Sáře. Zjevně ne, alespoň pokud mohl soudit. „Možná, že se něco objeví,“ řekl jí. „Chtěl jsem tě jenom varovat, nechci, aby ses zbytečně vylekala.“
„Můj Bože,“ zašeptala.
Zkontroloval čas na náramkových hodinkách. Uplynula jedna minuta, vzápětí druhá a třetí. A potom…
Uprostřed místnosti se zhmotnilo hejno zelených a černých kachen. Hlasitě štěbetaly, natřásaly se, vzlétaly a narážely do stropu. Celá místnost se zaplnila křikem, létajícím peřím a mávajícími křídly. Kachny se instinktivně snažily dostat ven.
„Kachny,“ pronesl Poole okouzleně. „Podařilo se mi vytvořit hejno kachen.“
Objevily se další věci. Parková lavička, na které seděl rozedraný stařík a četl potrhané, zmačkané noviny. Zamyšleně se zahleděl na Poola, usmál se na něho, čímž odhalil špatně udělané umělé zuby, a potom opět sklopil zrak k novinám. Pokračoval ve čtení.
„Vidíš ho?“ ptal se Poole Sáry. „A kachny?“ V tu chvíli stařík i kačeny zmizely. Nezůstalo po nich vůbec nic. Čas, který jim vyměřil dírkami v pásce, byl velice krátký.
„Nebylo to skutečné,“ prohlásila Sára. „Nebo ano? Tak jak je…“
„Ty nejsi skutečná,“ oznámil jí. „Jsi pouze jeden faktor na mé smyslové pásce. Další dírka, kterou můžu zaslepit. Naprogramovali tě i na jiné pásky? Existuješ i v objektivní realitě?“ Na tyto otázky neznal odpověď. Nevěděl to. Sára to nejspíš taky neví, napadlo ho. Možná, že existuje na tisících páskách; snad na všech, které kdy vyrobili. „Když přeříznu tu pásku,“ řekl jí, „budeš všude a nikde. Stejně jako cokoliv jiného ve vesmíru. Alespoň jak to já budu vnímat.“
„Jsem skutečná,“ důrazně se ohradila Sára.
„Chci tě dokonale poznat,“ pokračoval dál Poole. „Abych to mohl udělat, musím přestřihnout pásku. Když to neudělám

hned, udělám to někdy jindy. Nakonec to stejně udělám. Nemůžu jinak.“ Tak proč čekat? Ptal se sám sebe. Vždycky je tu ještě možnost, že Danceman zkontaktuje mého majitele a že mě prostě nechají vypnout. Prostě proto, že ohrožuji jejich majetek… sebe.
„Nutíš mě, abych si myslela, že jsem přece jenom měla jít do práce,“ odpověděla mu Sára a svěsila koutky úst ve smutném úsměvu.
„Tak jdi,“ vybídl ji Poole.
„Nechci tě nechat samotného.“
„Nic mi není a nebude,“ namítl.
„Ne, nebudeš v pořádku. Chceš se vypnout, nebo si něco udělat, zabít se jen proto, že jsi zjistil, že jsi elektrický mravenec a ne lidská bytost.“
„Možná,“ opáčil zamyšleně. Možná, že i na to dojde.
„Nemůžu ti v tom zabránit,“ šeptla.
„Ne.“ Tentokrát se s ní nepřel.
„Ale zůstanu,“ pokračovala, „i když ti v tom nemůžu zabránit. Kdybych odešla a ty ses zabil, do konce života se budu trápit výčitkami svědomí. Budu si říkat: Stalo by se to, kdybych zůstala? Chápeš?“
Znovu přikývl.
„Tak do toho,“ vybídla ho.
Vstal. „Nehodlám si působit bolest,“ řekl jí. „I když ti to tak může připadat. Uvědom si, že organičtí roboti mají pouze minimum obvodů indukujících bolest. Největší bolest, kterou bych…“
„Už to dál nechci poslouchat,“ přerušila ho. „Dělej, co chceš, nebo nedělej nic. Jak chceš.“
Neohrabaně, protože měl strach, navlékl si rukavice a natáhl ruku po malém nástroji: mikroskalpel. „Přeřízna děrnou pásku zabudovanou v prsním panelu,“ prohlásil s pohledem upřeným do zvětšovacích skel. „To je vše.“ Ruka se skalpelem se mu třásla. Za vteřinu bude po všem, uvědomil si. Konec. Budu mít čas slepit konce pásky k sobě. Přinejmenším půl hodiny. Pokud změním názor.
Řízl.
Sára s pohledem upřeným na něho se zachvěla. „Nic se nestalo.“
„Zbývá mi tak třicet až čtyřicet minut.“ Posadil se opět ke stolu a sundal si rukavice. Uvědomil si, že se mu třese hlas. Sára si toho určitě všimla. Měl na sebe zlost. Uvědomoval si, že ji vyděsil. „Mrzí mě to,“ hlesl zbytečně. Chtěl se jí omluvit. „Možná bys měla jít.“ Zachvátila ho panika. Vstal. Udělala instinktivně to samé, jako by ho nevědomě napodobovala. Stála tam před ním, zhluboka dýchala a celá se třásla. „Jdi pryč,“ vyzval ji přidušeným hlasem. „Vrať se do kanceláře, kde bys stejně měla být. Kde bychom oba měli být.“ Slepím oba konce dohromady, sliboval si. Nevydržím to, ten tlak je příliš velký.
Sáhl po rukavicích a začal si je natahovat na ztuhlé prsty. Upřeně zíral na monitor. Laserový paprsek mířil přímo vzhůru, přímo na snímač. Ve stejném okamžiku spatřil i konec pásky, jak mizí ve snímači… a pochopil. Došlo mu, že už je příliš pozdě. Nelze to vrátit. Bože, pomoz mi. Rychlost navíjení je mnohem větší, než jsem si počítal. Takže teď…
Uviděl jablka, dlažební kostky a zebry. Zaplavilo ho teplo, na kůži cítil dotek jemné hedvábné látky; omývaly ho vlny a silný vítr, severák se do něho opíral, jako by ho chtěl někam odfouknout. Celou dobu u něho byla Sára, a také Danceman. New York zářil do noci a nad ním se míhala světla vznášedel. Noční nebe, denní obloha, déšť, parno. Máslo se mu rozpouštělo na jazyku a ve stejný okamžik na jeho smysly zaútočily stovky neznámých chutí a vůní: hořký jed, kyselý citron a vůně pokosené trávy. Cítil, že se topí. Ležel v náručí nějaké ženy v obrovské bílé posteli a v tu chvíli zaslechl slabý skřípavý zvuk: varovné zavrzání porouchaného výtahu v jednom z omšelých hotelů v centru. Žiju, žil jsem a už nikdy nebudu, blesklo mu hlavou. A s myšlenkami se vracela slova a zvuky. Ostře vnímal: škrabání prchajících hmyzích nožiček, když se napůl ponořil do homeostatického přístroje kdesi v laboratořích Triplanu.
Chtěl Sáře něco říct. Otevřel ústa a snažil se ze sebe vypravit alespoň jedno slovo — hlavou mu jich vířila spousta, neuvěřitelná spousta jasných zářivých slov, jejichž význam ho pálil.
Ústa měl v jednom ohni. Divil se, proč.
Sára Bentonová, opřená o stěnu, ztuhlá hrůzou, třeštila oči na Poola, jemuž z polootevřených úst vycházely kotoučky dýmu. Zhroutil se na zem, klesl na lokty a kolena, a potom se jakoby propadal do sebe. Na první pohled jí bylo jasné, že „zemřel“.
Poole si to udělal sám, pomyslela si. Nemohlo „to“ cítit žádnou bolest. Samo mi to říkalo. Nebo to přinejmenším nebolelo příliš. Možná trochu. Ať je to, jak chce, už je po všem.
Raději zavolám panu Dancemanovi a řeknu mu, co se stalo, rozhodla se. Třásly se jí nohy, když šla napříč místností k fonu. Zvedla ho a po paměti namačkala číslo.
Myslelo si to, že jsem jen výmysl programátorů, zakódovaný do jeho děrné pásky. Kdyby to mělo pravdu, tak bych zemřela spolu s tím. Zvláštní, napadlo ji. Proč si to všechno namlouvalo? Vždyť to vlastně nikdy nežilo. Pouze to existovalo ve svém vlastním elektronickém světě. Jak bizarní.
„Pane Dancemane,“ oslovila svého šéfa, jakmile se navázalo spojení. „Je po všem. Zničilo se to přímo přede mýma očima. Raději byste sem měl přijít.“
„Takže od toho máme konečně pokoj.“
„Ano, není to skvělé?“
„Pošlu tam pár techniků,“ oznámil jí. Vzadu za ní zahlédl Poolovo tělo zhroucené vedle kuchyňského stolu. „Jděte domů a odpočiňte si,“ vybídl ji. „Musíte toho mít plné zuby.“
„To mám,“ odpověděla, „Děkuji, pane Dancemane.“ Zavěsila a vstala. Připadala si ztracená.
A vtom si všimla něčeho zvláštního.

Moje ruce! Zvedla je. Proč je skrz ně najednou vidět?
Zdi místnosti se jí rozpíjely před očima:
Vratkým krokem došla k bezvládnému robotovi, stoupla si vedle něho, ale nevěděla, co má dělat. Skrze chodidla uviděla vzorek koberce, který se vzápětí začal rozplývat a skrze něj viděla další mizející vrstvy ukryté pod podlahou.
Kdyby se mi tak podařilo slepit pásku, pomyslela si. Ale nevěděla jak. A v té chvíli už se jí Poolovy obrysy začaly rozmazávat.
Ovanul ji ranní větřík. Nevěděla o tom. Přestávala vnímat, přestávala cítit.
Vítr foukal.

přeložila Petra Andělova